

как иностранным для осуществления устной и письменной коммуникации в профессиональной сфере, включая знание необходимой терминологии и понятийного аппарата.

В-третьих, вспомогательный раздел, который включает учебную программу по дисциплине и информационно-методическую часть.

Учебные материалы ЭУМК помогут преподавателю РКИ в организации процесса обучения студентов-магистрантов экономического факультета и эффективном планировании самостоятельной работы. Изучение данного ЭУМК будет способствовать формированию коммуникативно развитой личности, способной осуществлять свободное продуктивное общение на русском языке в своей профессиональной деятельности на основе расширения и обогащения профессионального лексического запаса, совершенствования практических навыков, грамотного использования устной и письменной речи, созданию установки на практическое внедрение полученных знаний в профессиональную деятельность и другие сферы социальной активности.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

1. Будник О.А., Игнатюк Т.Н. Русский язык как иностранный. Профессиональная лексика : электронный учебно-методический комплекс / О.А. Будник, Т.Н. Игнатюк. – Брест : локальная сеть БрГТУ, 2024. – 117 с

2. Будник О.А., Игнатюк Т.Н. Русский язык как иностранный: методические рекомендации для иностранных студентов технического профиля / О.А. Будник, Т.Н. Игнатюк. – Брест : издательство БрГТУ, 2024. – 51 с.

3. Игнатюк Т.Н. Русский язык как иностранный: электронный учебно-методический комплекс / Т.Н. Игнатюк. – Брест : локальная сеть БрГТУ, 2024. – 194 с

ЧАГАЙДА Ю.Н.

Республика Беларусь, Брест,
Брестский государственный
технический университет

ВЫВУЧЭННЕ ЭКАНАМІЧНАЙ ТЭРМІНАЛОГІІ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ ДЛЯ ФАРМАВААННЯ КАМУНІКАТЫЎНАЙ КАМПЕТЭНЦЫІ СТУДЭНТАЎ ТЭХНІЧНАГА ЁНІВЕРСІТЭТА

У цяперашні час амаль усе сферы жыцця грамадства знаходзяцца на этапе рэфармавання, калі ўсё часцей з'яўляюцца новыя паняцці і ўдасканалюцца тэхналогіі. Усе інавацыйныя працэсы непазбежна прыводзяць да змен у сістэме вышэйшай адукацыі. Гэты факт, у сваю чаргу, накладвае адбітак і на сістэму моўнай адукацыі. Навучанне прафесійнай мове з'яўляецца абавязковым кампанентам моўнай адукацыі ў тэхнічных ВНУ. Улічваючы дынамічнае развіццё міжнародных адносін і пастаяннае эканамічнае развіццё, выпускнікам ВНУ неабходна эфектыўна ажыццяўляць прафесійную дзейнасць, чытаць і аналізаваць спецыяльную літаратуру. Прымаючы да ўвагі дадзеныя абставіны,

у Брэсцкім дзяржаўным тэхнічным універсітэце студэнтам 1 курса прапануецца вывучэнне дысцыпліны “Беларуская мова (прафесійная лексіка)”. Асаблівая ўвага ў рамках вывучэння дадзенай дысцыпліны надаецца вывучэнню эканамічнай тэрміналогіі.

Асаблівасць эканамічных тэрмінаў выяўляецца ў блізкай сувязі з пазначаемым паняццем, змест якога адлюстраваны ў дэфініцыі. Як і любая навука, эканамічная тэрміналогія перададзена сукупнасцю лексічных адзінак, разнастайных па сваёй словаўтваральнай і сінтаксічнай структуры. Замацаванасць дэфініцыі за тэрмінам гарантуе неабходную тоеснасць і ўзаемазалежнасць знака і паняцця. Таму тэрмін павінен вывучацца не як аўтаномная структура, а як аб’ект, ўплецены ў пазнавальную дзейнасць студэнтаў. Рацыянальнасць метадыкі навучання прафесійнай тэрміналогіі прадугледжвае і выніковасць, і мэтазгоднасць, і эфектыўнасць, і эканамічнасць і мэтанакіраванасць навучальных дзеянняў выкладчыка і вучэбных дзеянняў навучэнцаў, а таксама індывідуальнай траекторыі саманавучання студэнтаў [1, с. 136].

Асноўнай мэтай вывучэння прафесійнай тэрміналогіі ў нашым універсітэце з’яўляецца фарміраванне камунікатыўнай кампетэнцыі. Вывучэнне прафесійных эканамічных тэрмінаў накіравана на пашырэнне і паглыбленне падрыхтоўкі, атрыманне дадатковых кампетэнцый, уменняў і ведаў, неабходных для забеспячэння канкурэнтаздольнасці выпускніка ў адпаведнасці з запытамі рынку працы [2, с. 12]. Асаблівая ўвага засяроджана на паглыбленым вывучэнні прафесійнай тэрміналогіі, неабходнай для паспяховага выкарыстання беларускай мовы пры вырашэнні прафесійных задач.

Асноўныя задачы, якія выкладчыку неабходна вырашаць у працэсе навучання, – гэта фарміраванне наступных відаў кампетэнцый:

1) камунікатыўнай кампетэнцыі, якая ўключае:

– лінгвістычную кампетэнцыю – здольнасць правільна выкарыстоўваць адзінкі маўлення на аснове ведаў аб граматычных, лексічных, стылістычных асаблівасцях беларускай мовы;

– сацыялінгвістычную кампетэнцыю – сітуацыйна абумоўленыя формы зносінаў;

– сацыякультурную кампетэнцыю – здольнасць улічваць у зносінах маўленчыя і паводніцкія мадэлі, прынятыя ў краіне вывучаемай мовы;

– дыскурсіўную кампетэнцыю – здольнасць ажыццяўляць камунікацыю з улікам кантэксту;

– стратэгічную кампетэнцыю – здольнасць падтрымліваць ўзаемадзеянні пры вусных і пісьмовых зносінах;

2. міжкультурнай кампетэнцыі – здольнасць дасягнуць узаемаразуменне ў міжкультурных кантактах, выкарыстоўваючы ўвесь арсенал уменняў для рэалізацыі камунікатыўнага намеру;

3. прафесійнай кампетэнцыі – здольнасць ажыццяўляць афіцыйныя зносіны ў прафесійным асяроддзі;

4. прагматычнай кампетэнцыі – гатоўнасць да пастаяннага павышэння адукацыйнага ўзроўню, здольнасць самастойна набываць новыя веды і ўменні, здольнасць да самаразвіцця;

5. кагнітыўнай кампетэнцыі – уменне выкарыстоўваць вопыт вывучэння роднай мовы, самастойна раскрываць заканамернасці яе функцыянавання, карыстацца аналітычнымі ўменнямі [3, с. 216].

Варта адзначыць, што авалоданне дастатковым узроўнем кампетэнцый дае магчымасць студэнтам набыць веды, навыкі і ўменні, неабходныя для здачы заліку, а таксама вядзення прафесійнай дзейнасці ў эканамічнай сферы.

У цяперашні час аб'ём эканамічнай інфармацыі пастаянна расце. Вядома, што адна з найважнейшых прафесійных якасцяў, якая вызначае ступень інфармаванасці спецыяліста – гэта ўменне знаходзіць найноўшую інфармацыю і выкарыстоўваць яе ў практычных мэтах. Таму неабходна надаваць асаблівую ўвагу ўдасканаленню ўменняў па разбору навуковых тэкстаў прафесійнай тэматыцы і ўменню абмяркоўваць іх з разгорнутай аргументацыяй [4, с. 45]. Такім чынам, мэты навучання прафесійнай тэрміналогіі беларускай мовы ва ўніверсітэце могуць быць вызначаны як фарміраванне практычных уменняў і навыкаў вусных і пісьмовых зносін. Зыходзячы з пастаўленых мэтаў, змест навучання зносінам у прафесійнай сферы павінен уключаць наступныя інтэрактыўныя метады міжасобасных і дзелавых зносін: прэзентацыі, групавыя дыскусіі, сумесную працу студэнтаў над праектамі, крэатыўныя заданні і інш.

Для ўдасканалення навыкаў пісьмовай мовы павінны быць прадугледжаны наступныя віды работ: дзелавое пісьмо, справаздача, даклад, анатацыя, рэферат, эсэ, суправаджальны ліст пры прыёме на працу і г. д.

Акрамя фарміравання кампетэнцый, адной з найважнейшых задач выкладчыка беларускай мовы з'яўляецца фарміраванне ў студэнтаў патрэбнасці ў самаадукацыі, імкнення да самаўдасканалення, павышэнне мабільнасці і гнуткасці ў вырашэнні прафесійных задач. Таму пры навучанні прафесійнай тэрміналогіі таксама неабходна ўлічваць інтарэсы навучэнцаў. Гэта можна зрабіць адбіраючы пэўныя матэрыялы, выкарыстоўваючы актыўныя формы і віды вучэбнай дзейнасці, ужываючы сучасныя інфармацыйныя і інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі навучання: мультымедыйныя сродкі навучання, інавацыйныя тэхналогіі, заданні на развіццё навыкаў крытычнага мыслення і інш.

Такім чынам, у аснове працэсу навучання студэнтаў ляжыць кампетэнтнасны падыход, які забяспечвае падрыхтоўку спецыяліста, здольнага вырашаць прафесійныя задачы на беларускай мове. Навучанне прафесійнай эканамічнай тэрміналогіі беларускай мовы з мэтай фарміравання камунікатыўнай кампетэнцыі студэнтаў адыгрывае ключавую ролю пры падрыхтоўцы будучых спецыялістаў гэтай сферы, здольных эфектыўна ажыццяўляць прафесійную дзейнасць і весці прафесійныя зносіны на беларускай мове.

СПІС ВЫКАРЫСТАНАЙ ЛІТАРАТУРЫ

1. Позднякова, С. Ю. Специфика когнитивного подхода в парадигме обучения иноязычному профессиональному общению / С. Ю. Позднякова // Учен. зап. Забайкал. гос. ун-та. Сер. Пед. науки. – 2017. – Т. 12. – № 2. – С. 134–140.

2. Пассов, Е. И., Кузнецова Е. С. Формирование лексических навыков : учеб. пособие / Е. И. Пассов, Е. С. Кузнецова. – Воронеж : Интрелинква, 2002. – 40 с.

3. Широколобова, А. Г. Обучение студентов технического вуза работе с терминологией / А. Г. Широколобова // Филол. науки. Вопросы теории и практики. – 2013. – № 2 (20). – С. 213–217.

4. Виноградов, С. Н. Термин как средство и объект описания (на материале русской лингвистической терминологии) / С. Н. Виноградов. – Н. Новгород : Изд-во НГУ им. Н. И. Лобачевского, 2005. – 229 с.

ХОДЖАНАЗАРОВА Г. Б.

Туркменистан , г. Мары,

Государственный энергетический институт,

О РОЛИ И МЕСТЕ ТЕСТИРОВАНИЯ ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА И ЛИТЕРАТУРЫ

Язык – явление уникальное: он является средством общения и формой передачи информации, средоточием духовной культуры народа, основной формой проявления национального и личного самосознания, средством хранения и усвоения знаний и, наконец, первоэлементом художественной литературы как словесного искусства. В силу этого обстоятельства язык имеет только ему присущий статус среди других специальностей высшего учебного заведения. Он нужен всем, всегда и везде.

На сегодняшний день существует множество форм контроля за качеством обучения и усвоения материала. Тестирование используется для оперативной проверки качества знаний студентов с возможностью машинного ввода данных (ответов) и автоматизированной обработки результата с заранее заданными параметрами качества. При всех ограничениях и недостатках Тестовая технология является быстрым и надежным способом проверки уровня и степени подготовки студентов путем решения несложных заданий, выбора варианта ответа или добавления слов, формул, терминов и пр. Главное - тестовая технология позволяет собирать статистический материал, который может накапливаться и храниться в памяти компьютера. Технология оценивания — рейтинговая и (или) отметочная по организации — автоматический контроль, контроль преподавателя, самоконтроль.

Преимуществом тестирования является возможность охвата материала по всем разделам русского языка. Оценивание результатов носит более объективный характер и не зависит от профессиональных и личностных качеств. В результате студент может продемонстрировать свои учебные достижения на более широком содержательном поле. И все это на фоне сокращения временных затрат на проверку знаний. Тесты логичны и непротиворечивы, интерпретация их однозначна, организация тестирования регламентирована. Следует добавить, что в мировой практике тестирование достаточно широко распространено.